



بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۸ کل کشور

۵۵. کمک به پوشش هزینه های بهداشتی «مانی بیماران مبتلا به بیماری های خاص و صعب العلاج»

مقدمه

هزینه های کمرشکن و سرسام آور بیماری های خاص و صعب العلاج از یک سو و افزایش روزافزون آمار ابتلا به این بیماری ها از سوی دیگر، مسئولان نظام بهداشت و درمان کشور را بر آن داشته است تا به منظور کاهش فشار مالی بر مبتلایان به این بیماری ها حمایت های مالی را برای آنها در نظر بگیرند. در واقع سیر مزمن این بیماری ها، نیاز آنها به استفاده از داروهای گران و تکنولوژی های پیشرفته، امکان درمان آنها را بدون حمایت های مالی دولت برای خانواده ها بسیار دشوار می کند و می تواند به راحتی منجر به ایجاد هزینه های کمرشکن و فقرزای سلامت گردد. لذا در طول سال های گذشته بخشی از هزینه های درمانی، دارو و ملزومات مصرفی این بیماران از طریق ردیف های اعتباری در قوانین بودجه سنواتی پیش بینی می گردد. با وجود تداوم این موضوع در لایحه بودجه سال ۱۳۹۸ برخی نمایندگان مجلس شورای اسلامی معتقدند که اعتبارات پیش بینی شده برای سال آینده کفایت لازم را نداشته و نسبت به سال گذشته به میزان قابل توجهی کاهش یافته است. لذا در این گزارش اعتبارات لحاظ شده در بودجه برای کمک به این گروه از بیماران مورد ارزیابی قرار می گیرد.

مشخصات لایحه

دوره دهم - سال سوم

شماره ثبت:

۵۲۵

شماره چاپ:

۱۲۴۷

تاریخ چاپ:

۱۳۹۷/۱۰/۱۵

وضعیت اعتبارات بیماران خاص - قانون بودجه سال ۱۳۹۷ و لایحه بودجه سال ۱۳۹۸

اعتبارات مربوط به کمک به پوشش هزینه های درمانی مبتلایان به بیماری های خاص و صعب العلاج به صورت پراکنده از محل برنامه یا فعالیت های مختلف شامل: ردیف اعتباری کمک به پرداخت درمان بیماران خاص در ذیل سازمان بیمه سلامت، برنامه درمان بیماران خاص و صعب العلاج و کمک به مجمع خیرین سلامت و ...، ردیف اعتباری حفاظت و حمایت از بیماران خاص، صعب العلاج و نیازمند (ذیل برنامه تحول سلامت)، ردیف اعتباری مرکز مدیریت پیوند، ردیف اعتباری یارانه دارو و شیر خشک بیماران متابولیک ذیل دستگاه وزارت بهداشت و همچنین از ردیف کمک به بنیاد امور بیماری های خاص تأمین می گردد.

معاونت پژوهش های

اجتماعی - فرهنگی

دفتر: مطالعات

اجتماعی

مشخصات گزارش

بررسی ردیف های اعتباری ذیل برنامه ها و فعالیت های فوق نشان می دهد که بیشتر آنها در لایحه سال ۱۳۹۸ نسبت به قانون سال ۱۳۹۷ کاهش پیدا کرده اند و بیشترین کاهش نیز مربوط به ردیف های کمک به پرداخت درمان بیماران خاص (ام اس، هموفیلی، تالاسمی، دیالیز، پیوند کلیه) و پرداخت یارانه دارویی بیماران خاص، صعب العلاج و متابولیک می باشد که در مجموع در لایحه به میزان ۳۳۰۰ میلیارد ریال کمتر از سال ۱۳۹۷ ابلاغ شده اند، اما به دلیل اضافه شدن ردیفی تحت عنوان «حمایت از بیماران خاص و صعب العلاج» به میزان ۲۱۶۰ میلیارد ریال ذیل برنامه ارائه خدمات درمانی طرح تحول سلامت این کاهش اعتبارات تا حدودی جبران شده است. در مجموع، اعتبارات بیماران خاص و صعب العلاج، حدود ۱۳ درصد کاهش داشته است. نکته دیگر اینکه در قانون

شماره مسلسل:

۲۱۰۱۶۲۹۲

تاریخ انتشار:

۱۳۹۷/۱۰/۲۶

بودجه سال ۱۳۹۷ بیماری‌های اوتیسم، EB، MS و نقص ایمنی متابولیک به دسته بیماری‌های خاص اضافه شده بودند که در لایحه ۱۳۹۸ حذف شده است.

در انتهای این گزارش جزئیات مربوط به اعتبارات بیماران خاص و صعب‌العلاج در لایحه ۱۳۹۸ و مقایسه آن با قانون بودجه ۱۳۹۷ به تصویر کشیده شده است.

ارزیابی کارشناسی

علاوه بر کاهش اعتبارات لحاظ شده برای بیماران خاص و صعب‌العلاج در لایحه سال ۱۳۹۸، سه نکته مهم در خصوص پرداخت یارانه به این موضوع، به شرح زیر وجود دارد:

۱. **پراکندگی منابع مالی و کارایی پایین آنها:** ردیف‌های اعتباری منظور شده برای این بیماری‌ها در بخش‌های مختلف شامل ستاد وزارت بهداشت، سازمان بیمه سلامت و بنیاد بیماری‌های خاص پراکنده است که در کنار واگرایی سیاستگذاری در این حوزه می‌تواند موجبات موازی‌کاری‌ها، کاهش کارایی، پاسخگو نبودن دریافت‌کنندگان اعتبارات و سرگردانی و عدم بهره‌مندی مضمولان دریافت کمک از آن را در پی داشته باشد.

۲. **مغایرت با بند «۷» سیاست‌های کلی سلامت:** تخصیص بخش اعظم این اعتبارات خارج از نظام بیمه‌ای کشور مغایر با تأکید سیاست‌های کلی سلامت بر مدیریت منابع مالی از طریق نظام بیمه‌ای می‌باشد.

۳. **یارانه دولت باید برای بیماران خاص لحاظ شود و نه بیماری‌های خاص:** اختلاف‌نظر در مورد مصادیق بیماری‌های خاص می‌تواند باعث تأثیر لابی‌های قدرتمند در شمول قرار دادن و یا حذف بیماری‌های مختلف از دسته‌بندی این بیماری‌ها شده و پیامدهایی همچون ناعدالتی در دریافت یارانه‌ها برای بیماران و افزایش هزینه‌های نظام سلامت را به دنبال داشته باشد. همچنین تغییرات مکرر در دسته‌بندی بیماری‌های خاص باعث عدم اطمینان نسبت به آینده و متعاقباً ایجاد دلهره در بین بیماران می‌شود. به عنوان مثال بارز این‌گونه تغییرات می‌توان به بیماری‌های اوتیسم، EB، MS و نقص ایمنی متابولیک اشاره کرد که در قانون بودجه سال ۱۳۹۷ در بین بیماری‌های خاص قرار گرفته و بر پرداخت بخشی از هزینه‌های این بیماران تأکید شده بود، ولی در لایحه سال ۱۳۹۸ حذف شده‌اند.

در مجموع می‌توان گفت به‌رغم کاهش اعتبارات لحاظ شده ذیل ردیف‌های مختلف برای بیماران خاص و صعب‌العلاج در لایحه بودجه سال ۱۳۹۸، در صورت تجمیع منابع اعتباری مربوط به این گروه، به اعتباری حدود ۱۰,۰۰۰ میلیارد ریال خواهیم رسید که برای حمایت از این بیماران کافی خواهد بود.

پیشنهاد

به منظور مدیریت هزینه‌های سلامت و در راستای سیاست‌های کلی سلامت مبنی بر مدیریت منابع نظام سلامت از طریق نظام بیمه‌ای پیشنهاد می‌شود:

الحاق به تبصره «۱۷»

تمامی اعتبارات ذیل برنامه‌های مربوط به امور بیماری‌های خاص و صعب‌العلاج از سرجمع اعتبارات ردیف‌های مختلف ذیل وزارت بهداشت و دستگاه‌های وابسته تجمیع و ذیل ردیف ۱۹۰۳۰۳۵۰۰۰ در اختیار سازمان بیمه سلامت قرار می‌گیرد تا با رعایت مقررات وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در راستای قوانین و اسناد بالادستی از طریق نظام ارجاع برای ارائه خدمات تشخیصی، ارزیابی و درمانی به بیماران خاص و صعب‌العلاج هزینه شود.

تبصره - عنوان فعالیت مربوط به ردیف ۱۹۰۳۰۳۵۰۰۰ به شرح زیر خواهد بود: «ارائه خدمات تشخیصی، درمانی و توانبخشی به بیماران خاص و صعب‌العلاج»

جدول تجميع اعتبارات لحاظ شده برای بیماران خاص و صعب‌العلاج در لايحه بودجه سال ۱۳۹۸ و مقایسه آن با قانون بودجه سال ۱۳۹۷

(میلیارد ریال)

درصد رشد	لايحه سال ۱۳۹۸	قانون سال ۱۳۹۷	فعالیت	شماره	برنامه	
-۲۷	۴۴۸۱	۶۱۷۹	کمک به پرداخت درمان بیماران خاص (ام اس، هموفیلی، تالاسمی، دیالیز، پیوند کلیه)	۱۹۰۳۰۳۵۰۰۰	برنامه حمایت از بیماران خاص	سازمان بیمه سلامت
				۱۶۰۲۰۰۱۰۱۰		
۰	۱۰	۱۰	حمایت از بیماران مبتلا به اپیدرمولایزس بلوزا	۱۶۰۲۰۰۱۰۱۴		
-۲۰	۲۰	۲۵	حمایت از بیماران مبتلا به سلیاک	۱۶۰۲۰۰۱۰۱۵		
-۲۹	۲۰۰	۲۸۱	حمایت از بیماران نیازمند به پیوند	۱۶۰۲۰۰۱۰۱۶		
-۲۶	۲۵۰	۳۳۷	کمک به پرداخت فرانشیز هزینه‌های درمانی مورد نیاز بیماران خاص و صعب‌العلاج	۱۶۰۲۰۰۱۰۳۳	برنامه ارائه خدمات درمانی	درمان بیماران خاص و صعب‌العلاج و کمک به مجمع خیرین سلامت،
۱۴۰۰	۳۰	۲	کمک به تأمین هزینه‌های تحمل‌ناپذیر بیماران	۱۶۰۲۰۰۱۰۳۴		
-۲۱	۳۰۰	۳۷۹	کمک به درمان بیماران مبتلا به سرطان در قطب‌های درمانی سرطان کشور	۱۶۰۲۰۰۱۰۳۷		
-۲۲	۱۸۰	۲۳۰	کمک به مجمع خیرین سلامت، زنجیره امید، بیمارستان محکم و مؤسسه محک	۱۶۰۲۰۰۱۰۴۱		
				۱۶۰۲۰۰۵۰۱۵		
-۳۹	۱۵۰	۲۴۷	کمک به تأمین اقلام و لوازم مصرفی مورد نیاز بیماران دیالیزی	۱۶۰۲۰۰۵۰۱۶	برنامه تأمین دارو در خدمات درمانی	
-۴۰	۲۳۰	۳۸۳	کمک به تأمین اقلام و لوازم مصرفی مورد نیاز بیماران خاص	۱۶۰۲۰۰۵۰۱۷		
-	۲۱۶۰	۰	حفاظت و حمایت از بیماران خاص، صعب‌العلاج و نیازمند (همودیالیز، دیالیز صفاقی تالاسمی، هموفیلی، ام اس، پیوند کلیه و شیمی‌درمانی و رادیوتراپی)	۱۶۰۲۰۰۱۰۵۶	برنامه ارائه خدمات درمانی	طرح تحول
۰	۳۰	۳۰	مدیریت بیماران نیازمند به پیوند	۱۶۰۲۰۰۱۰۲۹	برنامه ارائه خدمات درمانی	مرکز مدیریت پیوند
-۸۹	۲۰۰	۱۸۰۲	پرداخت یارانه دارویی بیماران خاص، صعب‌العلاج و متابولیک	۱۶۰۲۰۰۵۰۰۴	برنامه تأمین دارو در خدمات درمانی	یارانه دارو و شیر خشک
۳۷	۴۱۰	۳۰۰	پرداخت یارانه شیر خشک بیماران متابولیک	۱۶۰۲۰۰۵۰۰۶		
			پرداخت پاداش اهداکنندگان کلیه	۱۶۰۲۰۱۰۰۰۱	برنامه کمک به بیماران خاص	
۱۴	۸۰۰	۷۰۰	کمک به بیماران هموفیلی	۱۶۰۲۰۱۰۰۰۲	(هموفیلی، تالاسمی، دیالیزی، سرطانی، ام اس)	بنیاد امور بیماری‌های خاص
-۱۳	۹۴۵۱	۱۰۹۰۵	جمع کل			

